

**ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව.**

**1996 අංක 21 දරන
ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පනත**

(සහතිකය සටහන් කළේ 1996 අගෝස්තු මස 21 වන දින)

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

1996 අගෝස්තු මස 23 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
ගැසට් පත්‍රයේ 11 වන කොටසේ අතිරේකක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

(සහතිකය සටහන් කළේ 1996 අගෝස්තු මස 21 වන දින)
එල්. ඩී.- ඔ. 12/94

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද , ඒ කොමිෂන් සභාවේ බලතල සහ කර්තව්‍ය නියම කිරීම පිණිස සහ ඒ හා සම්බන්ධ හෝ ඊට ආනුෂංගික කාරණා සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද, වූ පනතකි.

1. මේ පනත 1996 අංක 21 දරන ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබිය යුතු අතර, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි (මෙහි මින් මතු “නියමිත දිනය ” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) යම් දිනයක විය ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

ලුණු නාමය හා ක්‍රියාත්මක වීමේ දිනය

I වන කොටස

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම

2. (1) (මෙහි මින් මතු “ කොමිෂන් සභාව “ යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව යයි කියනු ලබන හා හඳුන්වනු ලබන කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවනු ලැබිය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම

(2) කොමිෂන් සභාව, අවිච්ඡින්න පැවැත්මක් සහ පොදු මුද්‍රාවක් ඇති සංස්ථාවක් විය යුතු අතර, එහි සංස්ථා නාමයෙන් විය විසින් නඩු පවරනු ලැබීමද කළ හැකිය.

(3) කොමිෂන් සභාවේ මුද්‍රාව, කොමිෂන් සභාවේ ලේකම්වරයාගේ භාරයේ තිබිය යුතු අතර, එය කොමිෂන් සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලබන යම් ආකාරයකින් වෙනස් කරනු ලැබිය හැකිය.

3. (1) කොමිෂන් සභාව, මානව හිමිකම්වලට අදාළ කාරණා සම්බන්ධයෙන් දැනුමක් හෝ ප්‍රායෝගික පළපුරුද්දක් ඇත්තා වූ තැනැත්තන් අතුරින් තෝරා ගනු ලබන සාමාජිකයන් පස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය යුතුය.

කොමිෂන් සභාවේ සංයුතිය සහ ධුර කාලය ආදිය.

(2) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශය මත, ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතුය.

එසේ වුවද නියමිත දිනයෙන් ආරම්භව, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව පිහිටුවනු ලබන දිනයෙන් අවසන් වන කාලසීමාව ඇතුළත, කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන්, කට්ඨාසකවරයා සහ විපක්ෂයේ නායකවරයා විමසා අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් කරනු ලබන නිර්දේශය මත ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ නිර්දේශ කිරීමේ දී සුළු පාතින් කොමිෂන් සභාවේ නියෝජනය වීමේ අවශ්‍යතාව ගැන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව සහ අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් සැලකිල්ල යොමු කළ යුතුය.

(4) එසේ පත් කරන ලද සාමාජිකයන්ගෙන් එක් සාමාජිකයකු, ජනාධිපතිවරයා විසින් කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා වශයෙන් නම් කරනු ලැබිය යුතුය.

(5) කොමිෂන් සභාවේ සෑම සාමාජිකයකුම අවුරුදු තුනක කාලයක් ධුරය දැරිය යුතුය.

(6) සාමාජිකයකුගේ ධුරය-

(අ) ඒ සාමාජිකයා මිය යාමෙන්;

(අ) ජනාධිපතිවරයා අමතා යවන ලද ලියවිල්ලක් මගින් ඒ සාමාජිකයා ඒ ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්වීමෙන් ;

(අඳ) 4 වන වගන්තියෙහි සඳහන් යම් හේතුවක් මත ඒ සාමාජිකයා ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබීමෙන්; හෝ

(අඳ) ඔහුගේ ධුර කාලය අවසන් වීමෙන් පසු හිස් විය යුතුය.

සාමාජිකයන් ඉවත් කිරීම සඳහා හේතු

4. (1) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු,-

(අ) ජනාධිපතිවරයා විසින්,

(i) නීති අධිකරණ බලය ඇති අධිකරණයක් විසින් ධුරයෙන් ඉවත් කිරීමට විනිශ්චය කරනු ලැබුවහොත් ;

(ii) කටානායකවරයා සහ විපක්ෂයේ නායකවරයා විමසා, අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් කරනු ලබන නිර්දේශ මත ජනාධිපතිවරයාගේ මතය අනුව කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයෙකු වශයෙන් වූ තම කාර්ය හා ගැටෙන තම ධුරයේ කාර්යයන්ට බාහිරව යම් ගෙවීම් ලබන සේවා නියුක්තියක නිරත වුවහොත්;

(iii) මානසික හෝ ගාර්ථික දුබලතාවක හේතුවෙන් ධුරයේ දිගටම කටයුතු කිරීමට නුසුදුසු වුවහොත් ;

(iv) නීති අධිකරණ බලය ඇති අධිකරණයක් විසින් සිහිවිකල් තැනැත්තෙකු බවට ප්‍රකාශ කරනු ලැබුවහොත් ;

(v) වරින් දූෂණාත්මක වරදකට වරදකරු කරනු ලැබුවහොත් ; හෝ

(vi) කොමිෂන් සභාවෙන් නිවාඩු ලබා නොගෙන කොමිෂන් සභාවේ අනුක්‍රමික රැස්වීම් තුනකට නොපැමිණිය හොත් ;

ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකිය ; නැතහොත්

(අ) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයෙකු ඉවත් කිරීම සඳහා, ඔප්පු වී ඇති විෂමාවාරය හෝ අගනැතුව පදනම් කොට ගෙන (නොපැමිණී මන්ත්‍රීවරයන් ඇතුළුව) පාර්ලිමේන්තුවේ මුළු මන්ත්‍රීවරයන් සංඛ්‍යාවෙන් බහුතර සංඛ්‍යාවක් විසින් සම්මත කරන ලද පාර්ලිමේන්තු යෝජනාවක් ජනාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබීමෙන් පසුව ජනාධිපතිවරයා විසින් කරන ලද නියමයකින් ඒ සාමාජිකයා ධුරයෙන් ඉවත් කළ හැකිය;

එසේ වුවද, එවැනි යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ යෝජනා සම්මතය පිළිබඳව දැන්වීම, පාර්ලිමේන්තුවේ මුළු මන්ත්‍රීවරයන් සංඛ්‍යාවෙන් යටත් පිරිසෙයින් තුනෙන් එකක් විසින් අත්සන් තබා ඇත්නම් හා වෝදිත විෂමාවාරය හෝ අගනැතුව පිළිබඳ සම්පූර්ණ විස්තර එහි දක්වා ඇත්නම් මිස, කටානායකවරයා විසින් එවැනි යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ කිසිම යෝජනා සම්මතයක් හාර ගැනීම හෝ පාර්ලිමේන්තුවේ න්‍යාය පත්‍රයට ඇතුළත් කිරීම හෝ නොකළ යුතුය.

(2) ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ හෝ අභියාචනාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරයකු ඉවත් කිරීම සඳහා වූ පාර්ලිමේන්තුවේ යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීමේ හා සම්මත කිරීමේ කාර්ය

පටිපාටිය, කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයෙකු ඉවත් කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුවේ යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම හා සමමත කිරීම සම්බන්ධයෙන් සියලු ආකාරයෙන් අදාළ විය යුතුය.

5. 4 වන වගන්තිය යටතේ ඉවත් කිරීමක් මගින් හැර සිය ධුරය හිස් කරන යම් සාමාජිකයෙකු, නැවත පත් කිරීම සඳහා සුදුස්සෙකු විය යුතුය.

නැවත පත් කිරීම සඳහා සුදුසුකම

6. (1) ජනාධිපතිවරයා අමතා යවන ලද ලිපියක් මගින් සභාපතිවරයා විසින් සභාපති ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්විය හැකිය.

ඉල්ලා අස්වීම ආදිය

(2) (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, සභාපතිවරයාගේ ධුර කාලය කොමිෂන් සභාවේ ඔහුගේ සාමාජිකත්වයේ කාලය විය යුතුය.

(3) රෝගාතුරවීම හෝ වෙනත් අඛණ්ඩතාවක් නිසා හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම නිසා කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයාට ස්වකීය ධුරයේ කාර්ය ඉටු කිරීමට තාවකාලිකව නොහැකි වුවහොත් ඔහු වෙනුවෙන් වැඩ බැලීම සඳහා වෙනත් සාමාජිකයෙකු ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය හැකිය.

7. කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් අතර යම් පුරප්පාඩුවක් හෝ යම් සාමාජිකයකුගේ පත්වීම පිළිබඳ යම් දෝෂයක් තිබීමේ හේතුව නිසාම පමණක් කොමිෂන් සභාවේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ කටයුත්තක් අවලංගු වන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතුය.

පුරප්පාඩුවක් ආදිය තිබීමේ හේතුවෙන් කොමිෂන් සභාවේ ක්‍රියා හෝ කටයුතු අවලංගු වන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතු බව

සාමාජිකයන්ගේ පාරිශ්‍රමික

8. කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන්ගේ වේතන පාර්ලිමේන්තුව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ වේතන ඒකාබද්ධ අරමුදලට වැයබරක් කරනු ලැබිය යුතුය. තවද ඔවුන්ගේ ධුරකාලය තුළ දී ඒ වේතන අඩු කරනු නොලැබිය යුතුය.

කොමිෂන් සභාවේ රැස්වීම

9. (1) කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා එහි ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විය යුතු අතර, සභාපතිවරයා කොමිෂන් සභාවේ සියලුම රැස්වීම් වල මූලාසනය දැරිය යුතුය. යම් රැස්වීමකට ඔහු පැමිණ නොසිටියහොත්, ඒ රැස්වීමට පැමිණ සිටින කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් විසින් ඔවුන් අතරින් එක් සාමාජිකයකු ඒ රැස්වීමේ මූලාසනය දැරීම පිණිස තෝරා පත් කර ගත යුතුය.

(2) කොමිෂන් සභාවේ යම් රැස්වීමක සභාපතිවරයාට තමාගේ ජන්දයට අතිරේකව තීරණ ජන්දයක් තිබිය යුතුය.

(3) මේ පනතේ අනෙකුත් විධිවිධානවලට යටත්ව, කොමිෂන් සභාව විසින් එහි රැස්වීම් පැවැත්වීම සහ එම රැස්වීම්වල දී කටයුතු කිරීම පිළිබඳ කාර්ය පටිපාටිය විධිමත් කර ගනු ලැබිය හැකිය.

කොමිෂන් සභාවේ කර්තව්‍ය

10. කොමිෂන් සභාවේ කර්තව්‍ය පහත සඳහන් පරිදි විය යුතුය:-

(අ) මූලික අයිතිවාසිකම්වලට අදාළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධි විධාන අනුව ක්‍රියා කරනු ලබන බවට සහතික කිරීමේ අදහසින් සහ මූලික අයිතිවාසිකම් වලට ගරු කිරීම හා ඒවා පිළිපැදීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිණිස විධායක හා පරිපාලනමය පිළිවෙත් හා කාර්ය පටිපාටි පිළිබඳව සුපරීක්ෂාවෙන් සිටීම.

(ආ) මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ උල්ලංඝනය කිරීමට අත්‍යාවශ්‍යව තිබීම සම්බන්ධයෙන් වූ පැමිණිලි පිළිබඳ විභාග කිරීම හා විමර්ශනය කිරීම සහ මෙහි මිනීමතු සලසා ඇති විධිවිධානවලට අනුකූලව සමථයකට පත් කිරීමේ හා සමගි කිරීමේ මාර්ගයෙන් ඒවා විසඳීම සඳහා විධිවිධාන සැලස්වීම.

- (ඇ) මූලික අයිතිවාසිකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ , ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ හා ආරක්ෂා කිරීමේ නීතිමය සහ පරිපාලනමය විධාන හා කාර්ය පටිපාටි සකස් කිරීමෙහි ලා ආණ්ඩුවට උපදෙස් දීම සහ සහාය වීම.
- (ඈ) ජාතික නීති සහ පරිපාලනමය පිළිවෙත් ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම්වලට, නියමයන්ට හා සම්මතවලට අනුකූල බව සහතික කිරීම පිණිස ගත යුතු පියවර සම්බන්ධයෙන් ආණ්ඩුවට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම.
- (ඉ) මානව හිමිකම් ක්ෂේත්‍රයේ දී ගිවිසුම්වලට සහ වෙනත් ජාත්‍යන්තර සාධන පත්‍රවලට දායකවීමේ හා එකඟවීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳව ආණ්ඩුවට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සහ
- (ඊ) මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ දිනුවත් කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා මානව අයිතිවාසිකම්වලට අනුකූලව අධ්‍යාපනයක් සැලසීම.

11.

කොමිෂන් සභාවේ කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා පහත සඳහන් බලතල අතුරින් යම් බලයක් හෝ ඒ බලතල සියල්ලම හෝ කොමිෂන් සභාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකිය :-

කොමිෂන් සභාවේ බලතල

- (අ) මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ යම් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අත්‍යාවශ්‍ය උල්ලංඝනය කිරීමක් පිළිබඳව මේ පනතේ පසුව සඳහන් කෙරෙන විධිවිධානවලට අනුකූලව විමර්ශනය කිරීම :
- (ආ) මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවරනු ලබන කොමිෂන් සභාවේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව විසින් අදහස් කරනු ලබන පළාත් සභා මට්ටමේ උපකමිටු සංඛ්‍යාවක් පත්කිරීම :
- (ඇ) යම් අධිකරණයක් ඉදිරියෙහි විනිශ්චයට භාජනව පවත්නා මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමකට හෝ අත්‍යාවශ්‍ය උල්ලංඝනය කිරීමකට හෝ අදාළ වූ යම් නඩු කටයුතුවලට ඒ අධිකරණයේ අවසරය ඇතිව මැදිහත් වීම;
- (ඈ) අධිකරණමය ආඥාවක් මගින් හෝ අත්‍යාවශ්‍යකරයකින් හෝ රඳවාගෙන සිටින තැනැත්තන්ගේ සුභසිද්ධිය , ඔවුන් රඳවා ගෙන සිටින ස්ථාන නිරතුරුව පරීක්ෂා කිරීමෙන් සුපරීක්ෂණය කිරීම සහ ඔවුන් රඳවා ගෙන සිටීමේ තත්වයන් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම;
- (ඉ) ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරනු ලබන යම් කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් ගත යුතු බවට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි පියවර ගැනීම :
- (ඊ) මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව පර්යේෂණ පැවැත්වීම සහ වැඩසටහන් , සම්මන්ත්‍රණ සහ වැඩමුළු පැවැත්වීමෙන් මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ දැනුම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ඒ පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵල ප්‍රචාරණය කිරීම සහ බෙදාදීම;
- (උ) අත්‍යාවශ්‍ය පත් තැනැත්තෙකු විසින් හෝ අත්‍යාවශ්‍ය පත් තැනැත්තෙකු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන තැනැත්තෙකු විසින් 13 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත පැමිණිල්ලක් කිරීමේ දී ඔහු විසින් සාධාරණව දරන ලද වියදම

පියවීම සඳහා අවශ්‍ය මුදල් ප්‍රමාණයක් කොමිෂන් සභාවේ පරම අභිමතය පරිදි ප්‍රදානය කිරීම:

(ඌ) කොමිෂන් සභාවේ කර්තව්‍ය ඉටු කිරීම පිණිස අවශ්‍ය වන්නා වූ හෝ හිතකර වන්නා වූ වෙනත් සියලු දේ කිරීම.

II වන කොටස

කොමිෂන් සභාවේ විමර්ශනය කිරීමේ බලතල

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් යොමු කිරීම

12. (1) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 වන ව්‍යවස්ථාව යටතේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත කර ඇති ඉල්ලීමක් පිළිබඳව විභාගයක් කරනු ලබන අතරතුර දී මතු වන යම් කාරණයක් විභාග කොට වාර්තා කිරීම සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) (1) වන උප වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරනු ලබන කාරණා සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින්, ඒ යොමු කිරීමේ දී නියමිතව සඳහන් කරනු ලැබූ යම් කාලයක් වේ නම්, ඒ කාලය ඇතුළත දී විභාග කොට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත වාර්තා කළ යුතුය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 වන ව්‍යවස්ථාවේ කාර්ය සඳහා කාලය ගණන් බැලීම.

13. (1) විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් හේතු කොට ගෙන සිදු වී යයි කියනු ලබන මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමේ හෝ උල්ලංඝනය කිරීමට අත්‍යාවශ්‍යව තිබීමේ හෝ දින සිට එක් මාසයක් ඇතුළත දී ඒ පිළිබඳ පැමිණිල්ලක් අත්‍යාවශ්‍යව පත් පාර්ශවයක් විසින් 14 වන වගන්තිය ප්‍රකාර කොමිෂන් සභාව වෙත කර ඇති අවස්ථාවකදී, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126(2) වන ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාර ඒ තැනැත්තා විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කළ යුතු කාලය වශයෙන් දක්වා ඇති එක් මාසයක කාල පරිච්ඡේදය ගණන් බැලීමේදී යට කී පැමිණිල්ල පිළිබඳ පරීක්ෂණය කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පවත්නා කාල පරිච්ඡේදය ගණන් නොගත යුතුය.

(2) විභාග කර වාර්තා කිරීම සඳහා 12 (1) වන වගන්තිය ප්‍රකාර ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කිරීමක් කරනු ලබන අවස්ථාවක දී එකී යොමු කිරීමේ දිනයෙන් ආරම්භව කොමිෂන් සභාවේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126(5) වන ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් මාස දෙකක කාල පරිච්ඡේදය ගණන් බැලීමේදී ගණන් නොගත යුතුය.

කොමිෂන් සභාව විසින් එකී මෙහෙයවීමෙන් හෝ පැමිණිල්ලක් මත විමර්ශනය කළ හැකි බව

14. කොමිෂන් සභාව විසින් එකී මෙහෙයවීමෙන් හෝ අත්‍යාවශ්‍යව පත් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් සමූහයක් විසින් නැතහොත් අත්‍යාවශ්‍යව පත් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් සමූහයක් වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන තැනැත්තකු විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත කරන ලද පැමිණිල්ලක් මත -

- (අ) විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් : හෝ
- (ආ) 1979 අංක 48 දරන ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ (තාවකාලික විධිවිධාන) පනත යටතේ යම් තැනැත්තෙකු විසින් සිදුකරන ලද වරදක් සංස්ථාපනය කරන ක්‍රියාවක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්

අත්‍යාවශ්‍යව පත් එම තැනැත්තාගේ එම හෝ තැනැත්තන් සමූහයේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අත්‍යාවශ්‍යව පත් උල්ලංඝනය කිරීමක් පිළිබඳව වෝදනාවක් කොමිෂන් සභාව විසින් විමර්ශනය කල හැකිය.

උල්ලංඝනයවීම හෙළිදරව් නොවූ හෝ හෙළිකරවූ වූ අවස්ථාවක කාර්ය පටිපාටිය

15. (1) 14 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වන ලද විමර්ශනයක දී විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් හෝ 14 වන වගන්තියේ (අ) ඡේදයේ සඳහන් යම් තැනැත්තෙකු විසින් හෝ සිදුකරන ලද මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අතහැරීමක් හෝ උල්ලංඝනය වීමක් හෙළිදරව් නොවන අවස්ථාවක, කොමිෂන් සභාව විසින් තත් කාරණය වාර්තාගත කොට, ඒ අනුව දින තිහක් ඇතුළත පැමිණිල්ල කළ තැනැත්තා වෙත දැනුම් දිය යුතුය.

(2) 14 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වන ලද විමර්ශනයක දී විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් හෝ 14 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් යම් තැනැත්තෙකු විසින් හෝ සිදුකරන ලද මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අතහැරීමක් හෝ උල්ලංඝනය වීමක් හෙළිදරව් වූ අවස්ථාවක උචිත පරිදි ඒ කාරණය සමග කිරීම හෝ සමනයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කිරීමට කොමිෂන් සභාවට බලය ඇත්තේය.

(3) 14 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වන ලද විමර්ශනයක දී විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් හෝ 14 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් යම් තැනැත්තෙකු විසින් හෝ සිදුකරන ලද මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අතහැරීමක් හෝ උල්ලංඝනය වීමක් හෙළිදරව් වූ අවස්ථාවක කොමිෂන් සභාව විසින් ඒ කාරණය, සමග කිරීම හෝ සමනයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කිරීම උචිත නොවන බව කොමිෂන් සභාවට පෙනී යන අවස්ථාවක, නැතහොත් ඒ කාරණය සමග කිරීම හෝ සමනයට පත් කිරීමට උචිත බව කොමිෂන් සභාවට පෙනීයන නමුත්, පාර්ශ්වකරුවන් සියල්ලම හෝ පාර්ශ්වකරුවන් අතරින් යම් පාර්ශ්වකරුවකු විසින් සමග කිරීමට හෝ සමටයට පත් කිරීමට විරුද්ධ වන අවස්ථාවක, නැතහොත් සමග කරවීමට හෝ සමටයට පත් කිරීමට ගත් උත්සාහය අසාර්ථක වූ අවස්ථාවක-

(අ) ඒ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කරන තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන්ට විරුද්ධව නඩු පවරන ලෙස හෝ වෙනත් නඩු කටයුතු පවරන ලෙස උචිත බලධරයන්ට නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය;

(ආ) ඒ කාරණය විභාග කර නිශ්චය කිරීම සඳහා නියම කරනු ලැබ ඇති අධිකරණයේ රීතිවලට අනුව සහ යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ අධිකරණයේ අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කරවා ගැනීම පිණිස විධිවිධාන සලසා ඇති යම් කාලයක් ඇතුළත විභාග කර නිශ්චය කිරීම සඳහා අධිකරණ බලය ඇති යම් අධිකරණයක් වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකිය;

(ඇ) ඒ උල්ලංඝනය කිරීම හෝ ඒ උල්ලංඝනය දිගටම පැවතීම වැළැක්වීමේ හෝ ඊට ප්‍රතිකර්ම යෙදීමේ අදහසින්, උචිත බලධරයා වෙත හෝ අදාළ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් වෙත කොමිෂන් සභාව සුදුසු යැයි කල්පනා කරන යම් නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය.

(4) (3) වන උප වගන්තියේ (ඇ) ඡේදය යටතේ කරනු ලැබිය යැයි නිර්දේශවල ව්‍යාප්තියට භානියක් නොමැතිව, කොමිෂන් සභාව විසින්-

(අ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීම හෝ අතහැරීමක් උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම, නැවත සලකා බලන ලෙස හෝ නිවැරදි කරන ලෙස, නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය;

(අ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීම හෝ අත්‍යසන්න උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන තිරණය, නැවත සලකා බලන ලෙස නිවැරදි කරන ලෙස, නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය;

(අඞ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීම හෝ අත්‍යසන්න උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන්නා වූ තිරණය, නිර්දේශය, ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම පදනම වූයේ යම් පිළිවෙතක් මතද ,ඒ පිළිවෙත වෙනස් කරන ලෙස ,නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය: තවද

(අඞ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීම හෝ අත්‍යසන්න උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන්නා වූ තිරණය, නිර්දේශය, ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම සඳහා හේතු දැක්විය යුතු බවට, නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය.

(5) ඒ මූලික අයිතිවාසිකම උල්ලංඝනය කරනු ලැබීමට ආසන්නව සිටින බවට හෝ උල්ලංඝනය කර ඇති බවට හෝ වෝදිත තැනැත්තාට කරුණු කියා සිටීමට අවස්ථාවක් සලසා දීමෙන් පසුව හැර, මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ කිරීමක් සම්බන්ධයෙන්, කොමිෂන් සභාව විසින් මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ නිර්දේශයක් කරනු නොලැබිය යුතුය.

(6). මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ අත්‍යසන්න උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ කරනු ලැබූ නිර්දේශයක පිටපතක්, කොමිෂන් සභාව විසින්, අතෘප්තියට පත් තැනැත්තාට, අදාළ ආයතනයේ ප්‍රධානියාට සහ අදාළ ආයතනය පවරනු ලැබ ඇති අමාත්‍යවරයාට යවනු ලැබිය යුතුය.

(7). මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ නිර්දේශයක් යවනු ලැබූ යම් අධිකාරියකට හෝ තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන්ට, ඒ නිර්දේශයේ සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් කාලයක් ඇතුලත , ඒ නිර්දේශය බලාත්මක කිරීම පිණිස ඒ තැනැත්තා විසින් ගන්නා ලද හෝ ගැනීමට අදහස් කරන ක්‍රියා මාර්ගය සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාවට වාර්තා කරන ලෙස නියම කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ අනුව කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කිරීම ඒ සෑම තැනැත්තෙකුගේම යුතුකම විය යුතුය.

(8). මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ නිර්දේශයක් යවනු ලැබූ යම් අධිකාරියක් හෝ තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් විසින්, ඒ නිර්දේශයේ සඳහන් කාලය ඇතුලත , කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කිරීම පැහැර ඇති අවස්ථාවක හෝ ඒ තැනැත්තා විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කර, කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශ බලාත්මක කිරීම පිණිස ඔහු විසින් ගෙන ඇති හෝ ගැනීමට අදහස් කර ඇති ක්‍රියා මාර්ගය, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව ප්‍රමාණවත් නොවන අවස්ථාවක, කොමිෂන් සභාව විසින් ඒ කරුණ පිළිබඳ පරිපූර්ණ වාර්තාවක් ජනාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර, ජනාධිපතිවරයා විසින් ඒ වාර්තාවේ පිටපතක් පාර්ලිමේන්තුව ඉදිරියෙහි තැබීමට සැලැස්විය යුතුය.

16. (1) 15 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් කාරණයක් සමගි කිරීම හෝ සමටයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, පාර්ශ්වක කරුවන් අතර සමගි කිරීම හෝ සමටයට පත් කිරීම පිණිස එක් තැනැත්තෙකු හෝ තැනැත්තන් වැඩි ගණනක් කොමිෂන් සභාව විසින් පත් කළ යුතුය.

සමගි කිරීමේ හෝ සමටයට පත් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය

(2) සමගි කරුවන් හෝ සමටකරුවන් පත් කිරීමේ ආකාරය සහ ඔවුන්ගේ බලතල හා කර්තව්‍ය නියමිත පරිදි විය යුතුය.

(3) සමගි කිරීමේ හෝ සමටයට පත් කිරීමේ කාර්යය සඳහා සමගි කරුවන් හෝ සමටකරුවන් ඉදිරියෙහි පෙනී සිටින ලෙස කොමිෂන් සභාව විසින් පාර්ශ්වකරුවන්ට විධාන කරනු ලැබිය හැකිය. සමගි කිරීම හෝ සමටයකට පත් කිරීම පිළිබඳව පවත්වනු ලබන සියලු රැස්වීම් රහසිගතව පැවැත්විය හැකිය.

(4) සමගි කිරීම හෝ සමටයට පත් කිරීම සාර්ථක නොවූ විටෙක හෝ එක් පාර්ශ්වකරුවකු සමගි කිරීමට හෝ සමටයට පත් කිරීමට විරුද්ධ වූ අවස්ථාවක, සමගිකරුවා හෝ සමටකරුවා විසින් ඒ අනුව කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කරනු ලැබිය යුතුය.

(5) සමගි කිරීමෙන් හෝ සමටයට පත් කිරීමෙන් කාරණය විසඳීම සමගිකරුවන්ට හෝ සමටකරුවට සාර්ථකව කළ හැකි වූ අවස්ථාවක ,එළඹුණු නිරවුල් කිරීම පිළිබඳව ඔවුන් විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම් දිය යුතුය.

(6) මේ වගන්තිය යටතේ කාරණයක් සමගි කිරීම හෝ සමටයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කරනු ලැබ, නිරවුල් කිරීමකට එළඹී අවස්ථාවක, ඒ නිරවුල් කිරීම බලාත්මක කිරීම පිණිස අවශ්‍ය විය හැකි (වන්දි ගෙවීම පිණිස වූ විධාන ඇතුළුව) විධාන කොමිෂන් සභාව විසින් කරනු ලැබිය යුතුය.

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට යොමු කිරීම.

17. කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන විභාගයක දී හෝ විමර්ශනයක දී මූලික අයිතිවාසිකමක විෂය පථය හෝ කාර්ය පථය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් උද්ගත වූ අවස්ථාවක, ඒ ප්‍රශ්නය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් තීරණය කිරීම සඳහා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 125 වන ව්‍යවස්ථාව අනුව කොමිෂන් සභාව විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකිය.

විභාගවලට අදාළ බලතල

18. මේ පනත යටතේ වූ විභාගයක් හෝ විමර්ශනයක් කිරීමේ කාර්ය සඳහා කොමිෂන් සභාවට පහත සඳහන් බලතල තිබිය යුතුය:-

(අ) ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය යයි හෝ යෝග්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව කල්පනා කරන ලිඛිත හෝ වාචික සියලු සාක්ෂි ලබා ගැනීම හා භාරගැනීම සහ ප්‍රශ්න කරනු ලැබීමට අවශ්‍ය යයි හෝ යෝග්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව කල්පනා කරන සියලු තැනැත්තන්ගෙන් සාක්ෂිකරුවන් වශයෙන් ප්‍රශ්න කිරීම;

(ආ) දිවුරුම පිට හෝ ප්‍රතිඥාව පිට යම් සාක්ෂිකරුවෙකුට (ලිඛිත හෝ වාචික) සාක්ෂි දෙන ලෙස නියම කිරීම , ඒ දිවුරුම හෝ ප්‍රතිඥාව ඒ සාක්ෂිකරු අධිකරණයක සාක්ෂි දෙන්නේ නම් ඔහු විසින් දිය යුතු බවට නියම කරනු ලැබිය හැකි දිවුරුම හෝ ප්‍රතිඥා දීම විය යුතුය; තවද ඒ සැම සාක්ෂිකරුවෙකුම ලවා දිවුරුමක් හෝ ප්‍රතිඥා දීමක් කරවීම හෝ තත් කාර්යය සඳහා කොමිෂන් සභාව විසින් බලය දී ඇති නිලධාරියෙකු මගින් කරවීමට සැලැස්වීම;

(ඇ) ශ්‍රී ලංකාව තුළ පදිංචිව සිටින යම් තැනැත්තකු සාක්ෂි දීම පිණිස හෝ තම සන්නකයෙහි ඇති යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් දෙයක් ඉදිරිපත් කිරීම පිණිස කොමිෂන් සභාවේ යම් රැස්වීමකට පැමිණෙන ලෙස කැඳවීම සහ සාක්ෂිකරුවෙකු ලෙස ඔහුගෙන් විභාග කිරීම හෝ ඔහු සන්නකයේ ඇති යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් දෙයක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඔහුට නියම කිරීම.

(ඈ) සාක්ෂි ආඥා පනතේ විධිවිධාන කිසිවක් නොතකා සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු කටයුතුවල දී අවේශ්‍ය නොවිය හැකි ලිඛිත හෝ වාචික හෝ යම් සාක්ෂියක් අවේශ්‍ය කිරීම.

(ඉ) එවැනි විභාගයකට හෝ විමර්ශනයකට හෝ එහි යම් කොටසකට මහජනයාට ඇතුළුවීමට ඉඩදීම හෝ එසේ ඉඩ නොදීම,

19. (1) කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන තැනැත්තෙකුට ඒ සාක්ෂි සම්බන්ධයෙන්, අධිකරණයක් ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන සාක්ෂිකරුවෙකු ඒ අධිකරණය ඉදිරියේ දෙන සාක්ෂි සම්බන්ධයෙන් ඔහු හිතියෙහි ලා නිමිකම් ලබන සියලු වරප්‍රසාදවලට, නිමිකම් තිබිය යුතුය.

කොමිෂන් සභාව ඉදිරියෙහි දෙන ලබන සාක්ෂි

(2) කොමිෂන් සභාවට හෝ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ දෙන ලද ලිඛිත හෝ වාචික වූ හෝ යම් සාක්ෂියක් සම්බන්ධයෙන් කිසිම තැනැත්තෙකු, යම් අධිකරණයක දී යම් නඩුවකට, නඩු පැවරීමකට හෝ සිවිල් වූ හෝ අපරාධ වූ හෝ වෙනත් නඩු කටයුත්තකට යටත් නොවිය යුතුය.

(3) මෙහි මින් මතු සලකා ඇති විධිවිධාන වලට යටත්ව, යම් තැනැත්තෙකු විසින් කොමිෂන් සභාවට හෝ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ කරන ලද හෝ දෙන ලද යම් ප්‍රකාශයක් පිළිබඳ කිසිම සාක්ෂියක්, යම් අධිකරණයක යම් නඩුවකදී, නඩු පැවරීමකදී හෝ සිවිල් වූ හෝ අපරාධ වූ හෝ වෙනත් නඩු කටයුත්තකදී ඒ තැනැත්තාට විරුද්ධව ආවේශ්‍ය කරගනු නොලැබිය යුතුය.

එසේ වුව ද මේ උපවගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධානවලට ඇතුළත් කිසිවකින් -

(අ) මේ පනතේ 23 වන වගන්තිය සමග කියවිය යුතු දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ XI වන පරිච්ඡේදය යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් වූ යම් නඩු පැවරීමකට හෝ දණ්ඩනයකට බලපෑමක් සිදු නොවිය යුතුය; නැතහොත් ඒ කෙරෙහි බලපාන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතුය; නැතහොත් එසේ වන්නේ යයි තේරුම් ගනු නොලැබිය යුතුය.

(ආ) කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන යම් සාක්ෂිකරුවෙකුට විරුද්ධව දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ XI වන පරිච්ඡේදය යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් නඩු පැවරීමේ කාර්ය සඳහා, ඒ සාක්ෂිකරුගේ නම ප්‍රසිද්ධ කිරීම හෝ හෙලිදරව් කිරීම නැතහොත් ඒ සාක්ෂිකරුගේ සාක්ෂිය හෝ එහි යම් කොටසක් හෙලිදරව් කිරීම තහනම් කරනු නොලැබිය යුතුය; නැතහොත් තහනම් වන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතුය; නැතහොත් එසේ නැතහොත් එසේ වන්නේ යයි තේරුම් ගනු නොලැබිය යුතුය;

සිතාසිතාරදීම

20. (1) සැම සිතාසියක්ම කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයාගේ අත්සන යටතේ විය යුතුය.

(2) යම් සිතාසියක් එහි නම් කළ තැනැත්තා වෙත ගෙනගොස් භාරදීමෙන් භාරදෙනු ලැබිය හැකි අතර, එසේ කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන අවස්ථාවකදී, ඒ සිතාසිය ඒ තැනැත්තාගේ අවසන් වරට දැන සිටි පදිංචි ස්ථානයෙහි තැබීමෙන් හෝ ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් යැවීමෙන් භාරදෙනු ලැබිය හැකිය

(3) සිතාසියක් භාරදෙනු ලැබූ සැම තැනැත්තෙකුම, ඒ සිතාසියෙහි සඳහන් කර ඇති වේලාවේදී හා ස්ථානයේදී කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පෙනී සිටිය යුතු අතර කොමිෂන් සභාව විසින් ඔහුගෙන් අසනු ලබන ප්‍රශ්න වලට උත්තරදීම හෝ ඉදිරිපත් කරන ලෙස සිතාසියෙහි භාවය අනුව ඔහුට නියම කර ඇති සහ ඔහුගේ සන්නකයේ හෝ බලයෙහි ඇති ලේඛන හෝ වෙනත් දේ ඉදිරිපත් කිරීම, කල යුතුය.

අපනාසය සම්බන්ධයෙන් දඩුවම

21 (1) කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි සිදු කරන ලද සැම අපනාස වරදක් සම්බන්ධයෙන්, ඒ වරද ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අධිකාරයට

විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි සිදු කරන ලද අපහාස වරදක් වුවක් මෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් දඬුවම කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ සැම වරදක් ම විභාග කිරීමේ අධිකරණ බලය මෙයින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත පැවරෙන්නේය.

(2) කොමිෂන් සභාව සම්බන්ධයෙන්, කොමිෂන් සභාව ඉදිරිපිට දී හෝ අන්‍යකාරයකින් හෝ කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද යම් ක්‍රියාවක්, ඒ කරන ලද හෝ නොකරන ලද ක්‍රියාව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය සම්බන්ධයෙන් කරන ලද නම් හෝ නොකර හරින ලද නම්, ඉන් ඒ අධිකරණයේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි අපහාස වරදක් සංයුක්ත වන්නේ නම්, කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද ඒ ක්‍රියාවෙන් කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි අපහාස වරදක් සංයුක්ත වන්නේය.

(3) යම් තැනැත්තෙකු විසින් -

(අ) මේ පනත යටතේ භාර දෙන ලද සිතාසියක සඳහන් වේලාවේ දී හා ස්ථානයේ දී කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පෙනී සිටීම, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව පැහැර හරිනු ලැබුව හොත් : හෝ

(ආ) දිවුරුම් හෝ ප්‍රතිඥාදීම, ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුව හොත් හෝ යටා පරිදි දිවුරා හෝ ප්‍රතිඥා දෙනු ලැබ, කොමිෂන් සභාව විසින් විභාග කෙරෙමින් හෝ විමර්ශනය කෙරෙමින් තිබෙන කරුණු සම්බන්ධව තමා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ යම් ප්‍රශ්නයකට පිලිතුරුදීම කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව, ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් හෝ පැහැරහරිනු ලැබුවහොත් : හෝ

(ඇ) කොමිෂන් සභාව විසින් තමා වෙත නිකුත් කරන ලද දැන්වීමක හෝ කරන ලද ලිඛිත ආඥාවක හෝ විධානයක නියමයන් අනුව ක්‍රියා කිරීම, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් හෝ පැහැරහරිනු ලැබුවහොත් : හෝ

(ඈ) මේ පනත යටතේ සිතාසියක් භාර දෙනු ලැබ, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව, විමර්ශනය කළයුතු කාරණාවල සත්‍යතාව නිගමනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වූ දාතම සන්නිකය හෝ බලය යටතේ ඇත්තාවූ ද යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් දෙයක් කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව සභාවට ඉදිරිපත් කිරීම සහ පෙන්වීම, ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් හෝ පැහැරහරිනු ලැබුවහොත්

ඒ තැනැත්තා කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි අපහාස කිරීමේ වරදට වරදකරු වන්නේ ය.

(4) යම් තැනැත්තෙකු විසින්, කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ අගෞරව වන පරිදි (2) වන උප වගන්තිය හෝ (3) වන උප වගන්තිය යටතේ යම් අපහාස වරදක් සිදු කර ඇති බවට කොමිෂන් සභාව විසින් විනිශ්චය කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, කොමිෂන් සභාව විසින් ඒ විනිශ්චය කිරීම දැක්වෙන සහතිකයක් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යැවිය හැකි ය : ඒ සැම සහතිකයක්ම කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් අත්සන් කරනු ලැබිය යුතුය.

(5) මේ වගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි, සැලකිල්ලට ගැනීම සුදුසු යැයි ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය කල්පනා කරන අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් දඬුවම කිරීම සඳහා වූ යම් නඩු කටයුත්තකදී (4) වන උප වගන්තිය යටතේ අත්සන් කරන ලද සහ අධිකරණය වෙත යවන ලද සහතිකයක් යයි කියනු ලබන යම් ලේඛනයක් -

(අ) සාක්ෂි වශයෙන් පිළිගනු ලැබිය යුතු අතර, පටහැනිව කරුණු ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, වැඩිදුර ඔප්පු කිරීමක් නොමැතිව එය එසේ වූ සහතිකයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය; තවද

(ආ) සහතිකයේ දැක්වෙන නිශ්චය කිරීම කොමිෂන් සභාව විසින් කරන ලද බවට සහ නිශ්චය කිරීමේ සදහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි විය යුතුය.

(6) කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට වරදේදව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි වූ වරදක් යයි කියනු ලබන යම් අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් දඬුවම් කිරීම පිණිස මේ වගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි පවත්වනු ලබන යම් නඩු කටයුතු වලදී කොමිෂන් සභාවේ කිසිම සාමාජිකයකු, මේ පනතේ පටහැනිව කුමක් සඳහන්ව ඇත ද ඔහුගේ කැමැත්ත ඇතිව හැර, සාක්ෂි කරුවකු වශයෙන් කැඳවීම හෝ ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කිරීම හෝ කරනු නොලැබිය යුතුය.

111 වන කොටස

කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලය

කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලය පත් කිරීම

(1) කොමිෂන් සභාවට ලෙකම්වරයෙකු පත් කරනු ලැබිය යුතුය.

22.(2) මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත පැවරී ඇති කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමෙහි ලා කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස අවශ්‍ය විය හැකි වෙනත් යම් නිලධාරීන් හා සේවකයන් පත් කරනු ලැබිය හැකිය.

කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් රජයේ සේවයකින් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු බව

23. කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් සහ කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද නිලධාරීන් හා සේවකයන් දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථනුකූලව රජයේ සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, මේ පනත යටතේ පවත්වනු ලබන සෑම විමර්ශනයක් ම ඒ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථනුකූලව අධිකරණ නඩු කටයුත්තක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

බලතල පැවරීම

24 කොමිෂන් සභාව විසින්, කොමිෂන් සභාවේ බලතල අතුරින් කවර හෝ බලයක් කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් නිලධාරියකුට පවරනු ලැබිය හැකි අතර , ඒ බලතල එසේ පවරන ලද තැනැත්තා විසින් ඒ බලතල කොමිෂන් සභාවේ විධානයට යටත්ව ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකිය .

කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට රජයේ නිලධාරීන් පත් කිරීම.

25. (1) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධාරියෙකු කොමිෂන් සභාවේ ඉලීම පිට, ඒ නිලධාරියාගේ සහ රාජ්‍ය පරිපාලන විෂයය පවරනු ලැබ ඇති අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ ද කැමැත්ත ඇතිව, කොමිෂන් සභාව විසින් එවැනිම කැමැත්ත ඇතිව, නිශ්චය කරනු ලබන කාලසීමාවක් සඳහා කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලිකව පත්කරනු ලැබිය හැකිය: නැතහොත් එවැනිම කැමැත්ත ඇතිව ඒ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථිරව පත්කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධාරියෙකු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලිකව පත්කරනු ලැබූ අවස්ථාවක 1991 අංක 37 දරන ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභා පනතේ 14 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, ඒ නිලධාරියාට සහ ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතුය.

(3) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධාරියෙකු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථිරව පත්කරනු ලැබූ අවස්ථාවක 1991 අංක 37 දරන ජාතික ගමනාගමන

කොමිෂන් සභා පනතේ 14 වන වගන්තියේ (3) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, ඒ නිලධාරියාට සහ ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතුය.

(4) නියමිත කාලසීමාවක් ආණ්ඩුවට සේවය කිරීමට ගිවිස ගෙන ඇති තැනැත්තෙකු කොමිෂන් සභාව විසින් සේවයෙහි යොදවා ගනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා විසින් කොමිෂන් සභාවට සේවය කරනු ලබන යම් කාලසීමාවක් ඒ ගිවිසුම් යටතේ ඒ තැනැත්තාගේ බැඳීම ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා ආණ්ඩුවට කරනු ලබන සේවයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

26. (1) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයෙකු හෝ කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් නිලධාරියෙකු හෝ සේවකයකු විසින් මේ පනත යටතේ සඳහා වශයෙන් කරන ලද හෝ කරන ලද බවට උද්දේශිත යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් ඒ සාමාජිකයාට, නිලධාරියාට හෝ සේවකයාට වරදක් වුව හෝ අපහාස කිරීමේ වරද සම්බන්ධයෙන් හැර කොමිෂන් සභාවට වෙනත් යම් අකාරයකින් සහාය වන වෙනත් යම් තැනැත්තකුට වරදක් වුව හෝ කිසිම සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් පවරනු නොලැබිය යුතුය. නඩු පැවරීමෙන් ආරක්ෂාව

(2) අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් හෝ මේ පනත යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන නඩු කටයුත්තක කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය පරිදි හැර, කොමිෂන් සභාව විසින් මේ පනත යටතේ පවත්වනු ලබන යම් විභාගයකදී හෝ විමර්ශනයකදී කොමිෂන් සභාවට ලැබෙන යම් ලියවිල්ලක් යම් අධිකරණයක් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ දැනගන්නට ලැබෙන යම් කාරණයක් හෝ දෙයක් යම් අධිකරණයක් වෙත හෙළිදරව් කරන ලෙස කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයෙකුට හෝ කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් නිලධාරියකුට හෝ සේවකයකුට නියම කරනු නොලැබිය යුතුය.

(3) කොමිෂන් සභාව විසින් මේ පනත යටතේ සපයන යම් වාර්තාවක් සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාවේ යම් සාමාජිකයකුට වරදක් වුව හෝ ඒ වාර්තාව පිළිබඳ සාරානුකූලව සත්‍ය විස්තරයක් වෙනත් යම් තැනැත්තකු විසින් පළ කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තාට වරදක් වුව හෝ යම් අධිකරණයක දී කිසිම සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් පවරනු නොලැබිය යුතුය.

(4) කොමිෂන් සභාව විසින් හෝ කොමිෂන් සභාවට වරදක් වුව හෝ යම් අධිකරණයක් ඉදිරියට පමුණුවනු ලැබූ යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක දී කොමිෂන් සභාව විසින් දරන ලද යම් වියදමක් කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර, එවැනි යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවකදී කොමිෂන් සභාව වෙත ගෙවූ හෝ කොමිෂන් සභාව විසින් අයකර ගන්නා ලද හෝ ගාස්තු කිසිවක් කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලට බැරකරනු ලැබිය යුතුය.

(5) කොමිෂන් සභාවේ යම් සාමාජිකයකු විසින් හෝ එහි යම් නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු විසින් නැතහොත් කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් තැනැත්තකු විසින් මේ පනත යටතේ හෝ කොමිෂන් සභාවේ විධානය මත හෝ කරන ලද නැතහොත් කරන ලදැයි අදහස් කරන ලද යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුට වරදක් වුව යම් අධිකරණයක පවරනු ලැබූ යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවකදී ඔහු විසින් දරන ලද වියදම ඒ සිවිල් නඩුවේ දී හෝ අපරාධ නඩුවේ දී ඔහු විසින් අය කරගෙන ඇත්නම් මස, ඒ ක්‍රියාව සඳහා වශයෙන් කරනු ලැබුවේ යයි අධිකරණය තීරණය කරන්නේ නම්, ඒ තැනැත්තාට කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

කොමිෂන් සභාව
අල්ලස් පනතේ
අර්ථනුකූලව
උපලේඛනගත
ආයතනයක්
ලෙස සලකනු
ලැබිය යුතු බව

27 කොමිෂන් සභාව අල්ලස් පනතේ අර්ථනුකූලව උපලේඛන ගත ආයතනයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ පනතේ විධිවිධාන ඒ අනුව තේරුම් ගනු ලැබිය යුතුය.

IV වන කොටස

සාමාන්‍ය

සිරිභාරයට
ගැනීම ආදිය
පිළිබඳව
කොමිෂන්
සභාවට
දැනුම්දීමට ඇති
යුතුකම සහ
තොරතුරු ලබා
ගැනීම පිණිස
පරීක්ෂා කිරීමට
කොමිෂන්
සභාවට ඇති
බලය

28 (1) 1979 අංක 48 දරණ ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ (තාවකාලික විධිවිධාන) පනත යටතේ හෝ (40 වන අධිකාරිය වන) මහජන ආරක්ෂක ආඥා පනත යටතේ සාදන ලද නියෝගයක් යටතේ තැනැත්තකු සිරිභාරයට ගන්නා ලද හෝ රඳවා ගන්නා ලද අවස්ථාවක ,අවස්ථාවේවිත පරිදි, ඒ සිරිභාරයට ගැනීම හෝ රඳවා ගැනීම පිළිබඳව ද එසේ සිරිභාරයට ගන්නා ලද හෝ රඳවා ගන්නා ලද තැනැත්තා අත්අඩංගුවේ තබාගෙන, හෝ රඳවාගෙන ඇති ස්ථානය පිළිබඳව ද කොමිෂන් සභාව වෙත වහාම දැනුම් දීමත් එසේ දැනුම්දීමේදී ,කවර අවස්ථාවක වුව, ඒ සිරිභාරයට ගැනීම හෝ රඳවා තබා ගැනීම හෝ කරනු ලැබූ වේලාවේ සිට පැය 48ක් නොඉක්මවන කාලයක් තුළදී ඒ සිරිභාරයට ගැනීම පිළිබඳව කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම් දීමක් අවස්ථාවේවිත පරිදි, ඒ සිරිභාරයට ගැනීම කරන හෝ රඳවා ගැනීමේ ආඥාව කරන, තැනැත්තාගේ කාර්ය විය යුතුය. එසේ අත්අඩංගුවේ තබාගෙන හෝ රඳවාගෙන ඇති තැනැත්තකු මුදාහරිනු ලැබීම හෝ වෙනත් රැඳවුම් ස්ථානයකට මාරු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, අවස්ථාවේවිත පරිදි, ඒ මුදාහරීම හෝ මාරු කිරීම පිළිබඳව ද, මාරු කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට අලුත් රැඳවුම් ස්ථානයේ පිහිටීම පිළිබඳව ද, කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම්දීම, අවස්ථාවේවිත පරිදි, ඒ මුදාහරීම හෝ මාරුකිරීම සඳහා ආඥාව කරන තැනැත්තාගේ කාර්ය විය යුතු ය .

(2)කොමිෂන් සභාව විසින් ලියවිල්ලකින් බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තකු විසින්, කවර හෝ වේලාවක දී, යම් තැනැත්තකු අධිකරණමය ආඥාවක් මගින් හෝ අන්‍යකාරයකින් රඳවා සිටින යම් රැඳවුම් ස්ථානයකට, පොලිස් ස්ථානයකට, බන්ධනාගාරයකට හෝ වෙනත් යම් ස්ථානයකට ඇතුල් වී, එහි රඳවා සිටින තැනැත්තන්ගේ රඳවා ගෙන සිටීමේ කොන්දේසි නිසැකව දැන ගැනීම පිණිස අවශ්‍යවන්නා වූ යම් පරීක්ෂා ඒ ස්ථානයෙහි කළ හැකි ය ; නැතහොත් එහි සිටින යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් විමසීම කළ හැකි ය.

(3)(1) වන උප වගන්තිය යටතේ බලය දෙනු ලැබූ නිලධාරියකු විසින්, ඒ උපවගන්තියෙන් ඔහු වෙත පවරා ඇති බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී (1) වන උප වගන්තිය යටතේ යුතුකමක් පනවනු ලැබ ඇත්නම් සහ (1) වන උප වගන්තියෙන් නියම කොට ඇති පරිදි කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම්දීම ඔහුගේ නොකර හරින්නාවූ හෝ ඒ නිලධාරියාට ප්‍රතිරෝධය දක්වන්නාවූ හෝ බාධා කරන්නා වූ යම් තැනැත්තකු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, එක් අවුරුද්දක් නොඉක්මවන කාලයක් සඳහා බන්ධනාගාරගත කිරීමට හෝ රැපියල් පන්දහසක් නොඉක්මවන දඩයකට හෝ ඒ බන්ධනාගාර ගත කිරීම හා දඩය යන දඬුවම් දෙකටම හෝ ඔහු යටත් විය යුතු ය.

29 (1)මේ පනතින් කොමිෂන් සභාව වෙත පැවරී ඇති කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමට කොමිෂන් සභාවට හැකිවනු පිණිස, රජය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත ප්‍රමාණවත් අරමුදලක් ලබාදිය යුතු ය.

කොමිෂන්
සභාවේ අරමුදල්

(2)කොමිෂන් සභාව විසින් එහි ආදායම සහ වියදම පිළිබඳව සහ වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳව නිසි ගිණුම් තබා ගැනීමට සැලැස්විය යුතු ය.

(3) කොමිෂන් සභාවේ මුදල් වර්ෂය ලිඛිත වර්ෂය විය යුතු ය.

(4) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 වන ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන, කොමිෂන් සභාවේ ගිණුම් විගණනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

30 කොමිෂන් සභාව වාර්ෂික වාර්තාවක් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර වාර්තාව අදාළ වන වර්ෂයේ කොමිෂන් සභාවේ සියලු කටයුතු පිළිබඳව ඒ වාර්තාවේ ඇතුළත් කළ යුතු ය .තවද කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරන ලද සියලු කාරණා වල ලැයිස්තුවක් ද ඒ කාරණා සම්බන්ධයෙන් ගත් ක්‍රියාමාර්ගය ද ඒ එක් එක් කාරණය සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශද ඒ වාර්තාවේ ඇතුළත් විය යුතු ය. අවශ්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව විසින් අදහස් කරනු ලබන කවර හෝ අවස්ථාවක කොමිෂන් සභාවට යොමු කරන ලද යම් නිශ්චිත කාරණයක් හෝ කාරණා ද ඒ සම්බන්ධයෙන් ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග ද පිළිබඳ ව වාරික වාර්තා හෝ විශේෂ වාර්තා ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

කොමිෂන් සභාව විසින් වාර්තා කළයුතු බව.

31 (1) මේ පනතේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ විධිවිධාන බලගැන්වීමේ කාර්ය සඳහා හෝ නියමිත යයි මේ පනතින් නියම කරන ලද හෝ නියෝග සෑදීමට මේ පනතින් බලය දී ඇති යම් කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් හෝ අමාත්‍යවරයා විසින් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකි ය.

නියෝග.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙන් පැවරුණු බලතල වල ව්‍යාප්තියට හානියක් නොමැතිව අමාත්‍යවරයා විසින්, මේ පනත යටතේ විමර්ශන පැවැත්වීමේදී අනුගමනය කළයුතු කාර්ය පටිපාටිය නියම කෙරෙන නියෝග සාදනු ලැබිය හැකි ය.

(3) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදනු ලැබූ සෑම නියෝගයක්ම, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු අතර, එය එසේ පලකරනු ලැබූ දිනයෙහි හෝ නියෝගයේ සදහන් යම් පසු දිනයක හෝ ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

(4) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදනු ලැබූ සෑම නියෝගයක්ම, එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළකරනු ලැබීමෙන් පසු, හැකි පහසු ඉක්මනින් අනුමතය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. එසේ අනුමත කරනු නොලැබූ යම් නියෝගයක් එහි අනුමතයේ දින සිට එහෙත් ඒ යටතේ කලින් කරන ලද කිසිවකට ඉන් හානියක් නොමැතිව පරිවර්තනය කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(5) යම් නියෝගයක් එසේ පරිවර්තනය කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලබන දිනය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළකරනු ලැබිය යුතු ය.

අනුකූලතාවකයක් ඇතිවූ විට සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු බව

32 මේ පනතේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂා පාඨ අතර යම් අනනුකූලතාවයක් ඇතිවුවහොත්, එවිට, සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු ය.

33 පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මස මේ පනතෙහි -

මූලික අයිතිවාසිකම යන්නෙන්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ප්‍රකාශ කොට පිළිගෙන ඇති මූලික අයිතිවාසිකමක් අදහස් වේ.

“ආයතනයේ ප්‍රධානියා ” යන්නෙන් -

(අ) එය ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක සේවය කරන රජයේ නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඒ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා නැතහොත් ඒ රජයේ නිලධාරියා ඒ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා වන අවස්ථාවක, ඒ දෙපාර්තමේන්තුව වෙන්කරදී ඇති අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා ඉන් අදහස් වේ.

(ආ) එය අමාත්‍යාංශයක සේවය කරන රජයේ නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා නැතහොත් ඒ රජයේ නිලධාරියා ලේකම්වරයා වන අවස්ථාවක, ඒ අමාත්‍යාංශය බාර අමාත්‍යවරයා ඉන් අදහස් වේ.

(ඇ) එය උපලේඛනගත රජයේ නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 112 වන ව්‍යවස්ථාව යටතේ පත් කරන ලද අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව ඉන් අදහස් වේ.

(ඈ) එය වෙනත් යම් රජයේ නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඒ රජයේ නිලධාරියා සේවය කරන්නේ යම් ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියකුගේ සාමාන්‍ය විධානය සහ පාලනය යටතේ ද, ඒ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා ඉන් අදහස් වේ.

(ඉ) එය රාජ්‍ය සංස්ථාවක, පළාත් පාලන ආයතනයක හෝ ඒ හා සමාන වෙනත් ආයතනයක නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඒ රාජ්‍ය සංස්ථාවේ, පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ ඒ හා සමාන වෙනත් ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා නැතහොත්, ඒ නිලධාරියාට ඒ රාජ්‍ය සංස්ථාවේ, පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වන අවස්ථාවක, ඒ රාජ්‍ය සංස්ථාව, පළාත් පාලන ආයතනය හෝ ආයතනය ක්‍රියාත්මක වන්නේ යම් අමාත්‍යාංශයක් යටතේ ද, ඒ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා ඉන් අදහස් වේ.

“මහව නිමකම්” යන්නෙන් සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය විසින් සහ ආර්ථික, සමාජයීය සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය විසින් ප්‍රකාශ කොට පිළිගෙන ඇති අයිතිවාසිකමක් අදහස් වේ.

“ආයතනය” යන්නට, ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක්, රාජ්‍ය සංස්ථාවක්, ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලයක් හෝ කොමිෂන් සභාවක්, පළාත් පාලන ආයතනයක්, ආණ්ඩුවට අයත් ව්‍යාපාර ආයතනයක් සහ ආණ්ඩුව විසින් වැඩි කොටස් සංඛ්‍යාවක් දරණ සමාගමක් ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“පළාත් පාලන ආයතනය” යන්නෙන්, යම් මහා නගර සභාවක්, නගර සභාවක්, හෝ ප්‍රාදේශීය සභාවක් අදහස් වන අතර, ඒ යම් සභාවක් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන හා ඉටු කරන බලතල වලට, කාර්ය වලට හා කර්තව්‍ය වලට අනුරූප වන්නාවූ හෝ සමාන වන්නාවූ බලතල , කාර්ය හා කර්තව්‍ය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ඉටු කිරීම සඳහා යම්කිසි නීතියකින් හෝ නීතියක් යටතේ හෝ ඇති කොට පිහිටුවන ලද කවර හෝ අධිකාරියක් ඊට ඇතුළත් වේ.

“රාජ්‍ය සංස්ථාව” යන්නෙන්, 1982 අංක 17 දරණ සමාගම් පනත යටතේ හැර, වෙනත් යම්කිසි ලිඛිත නීතියකින් හෝ ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ පිහිටුවන ලද්දාවූ හෝ පිහිටුවනු ලබන්නාවූ ද ආණ්ඩුව විසින් ප්‍රදානයක් හෝ ණයක් වශයෙන් නැතහොත් වෙනත් ආකාරයකින් මුල අරමුදල හෝ මුල ප්‍රාග්ධනය නැතහොත් අරමුදලෙන් කොටසක් හෝ ප්‍රාග්ධනයෙන් කොටසක් හෝ සපයනු ලබන්නාවූ ද සංස්ථාවක්, මණ්ඩලයක් හෝ වෙනත් ආයතනයක් අදහස් වේ.